

використанням засобу протягом попередніх років без визначення ефективності.

Клінічні та лабораторні дослідження були підтверджені гематологічними показниками та динамікою маси тіла.

Список використаних джерел

1. Протимікробні та протипаразитні засоби / Д.Ф. Гуфрій, В.М. Гунчак, Р.І. Хомик [та інші] . – Львів, 2003. –41 с.
2. Fisher M.H., Mrozik H. The chemistry and pharmacology of avermectins // Annual Reviews of Pharmacology and Toxicology, 2012. – №32. – P. 537–553.
3. Секретарюк К.В. Гельмінтози (медичні та соціальні аспекти проблеми) / К.В. Секретарюк, В.В. Стибель, М.М. Данко // Сільський господар. – 2008. – № 3–4. – С. 29–32.
4. Березовський А.В. Лікарські препарати нового покоління для ветеринарної медицини / А.В. Березовський. – К.: Ветінформ, 2000.– 88с.
5. Bernardo T.M. Ascariasis, respiratory diseases and production indices in elected Prince Edward Islands wineherds / T.M. Bernardo, I.R. Dohoo, A. Donald et al. // Can. J. Vet. Res. – 2020. – Vol. 54 (2). – P. 267-273.
6. Розповсюдження аскарозно-трихуросної інвазії серед свиней / А.А. Антіпов, В.П. Гончаренко, Л.М. Соловійова, Н.В. Авраменко, Н.В. Козій // XXIV International Scientific and Practical Conference «About the problem of practice, Science and ways to solve them». - Milan, Italy, May 04 – 07, 2021. – С.380-386.
7. Eriksen L. Response to repeated inoculation with *Ascaris suum* eggs in pigs during the fattening period. I. Studies on worm population kinetics / L. Eriksen, P. Nansen, A. Roepstorff et al. // Parasitology Research. – 2020. – Vol. 78. – P. 241-246.

УДК 619:616-091.1:636.7

ОГЛЯД ОСНОВНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ПЕЧІНКИ У ТВАРИН ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ

Ананченко В. С., аспірант
Дубін Р. А., к. вет. н., доцент
ORCID iD: 0000-0003-3540-0816
E-mail: dubinruslan1@gmail.com

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

Згідно з ретроспективним аналізом вітчизняної та зарубіжної літератури, серед усіх патологій, що спостерігаються у різних видів тварин,

найбільшу питому вагу займають хвороби незаразної етіології [1]. Також, згідно з літературними даними, спостерігається зростання народження захворювань травної, зокрема гепатобіліарної системи тварин [4].

Статистичні дані свідчать, що патології печінки у дрібних тварин займають до 30% від усіх незаразних захворювань. З них найбільш поширені та мають клінічну актуальність такі захворювання: гепатоз, гепатит, цироз, холецистит та жовчнокам'яна хвороба [2].

Серед незаразних патологій сільськогосподарських тварин чільне місце посідають хвороби молодняку, зумовлені порушенням технологій утримання та годівлі. При цьому провідне місце за частотою народження, поширеності та величиною економічної шкоди займають хвороби шлунково-кишкового тракту, зокрема, патології печінки. Зокрема, одним із цих захворювань є токсична дистрофія печінки, що найчастіше зустрічається у поросят [3].

У великих свинарських підприємствах дане захворювання широко поширене і досить часто поєднується з патологією інших органів і систем, що призводить до масового відмінка поросят і завдає значної економічної шкоди. У відсотковому співвідношенні від усіх захворювань печінки у дрібних тварин (собаки) спостерігаються такі патології: гепатит 18-20%, метастазуюча пухлина 14%, портална гіпертензія 9%, портосистемні шунти 6%, фіброз 5,5%, кісти 5%, жирова дистрофія 4%, пухлини 3,8%, цироз 2%, інші захворювання печінки 34%. Із захворювань печінки у кішок найбільш поширені: гепатити (23%), гепатопатії (14%), метастазуючі пухлини (13,8%) та ліпідоз (12%) [4].

Таким чином, найбільш поширеними захворюваннями гепатобіліарної системи у собак і кішок є гепатити (гострі або хронічні), а також дистрофія паренхіми печінки. Ці патології можуть призвести до гепатаргії (тяжкої печінкової недостатності). Відповідно, цим захворюванням слід приділяти велику увагу, оскільки печінка є одним із найважливіших органів, від якого залежить стан всього шлунково-кишкового тракту та в цілому всього організму тварини. У тварин, які страждають на захворювання печінки знижується резистентність організму, і вони частіше піддаються іншим різним захворюванням [5].

В основі гострої печінкової недостатності лежить виражена деструкція паренхіми печінки, що полягає найчастіше в жировій інфільтрації печінкових клітин, дистрофічних змінах, некрозі та подальшому аутолізу гепатоцитів. Оскільки печінка бере участь в обміні речовин і виконує велику кількість функцій в організмі, гепатопатії мають дуже різноманітну клінічну симптоматику. За наявними в доступній літературі даними, гепатопатії у тварин у більшості випадків безпосередньо пов'язані із захворюваннями інших систем та органів. Оскільки печінка має високі резерви і регенеративні здібності, більшість захворювань печінки проявляється лише субклінічними порушеннями, які виліковуються або

спонтанно, або проявляються з часом. Як правило, На даний момент у ветеринарній та гуманній медицині не вдалося створити єдину класифікацію всіх захворювань печінки, яка охопила б усі можливі патологічні зміни, що протікають у печінці на клітинному рівні в гепатоцитах, а також їх етіологію, патогенез та вплив на функціонування організму в цілому. У зв'язку з цим фахівцями використовують кілька видів класифікацій патологій печінки з урахуванням етіології та патогенезу, а також форм прояву захворювання [6].

Якщо розглядати дані патогенетичні механізми, то патології печінки можна класифікувати на такі патології:

1. Справжня печінкова недостатність
2. Електролітна кома
3. Печінкова енцефалопатія
4. Холістатична кома
5. Ускладнені поєднані функціональні розлади (вторинні).

У зарубіжній літературі також зустрічається класифікація, яка підрозділяє гепатопатії за перебігом процесу на 2 типи захворювання:

1. Гостра печінкова недостатність – патологічний процес швидко розвивається протягом кількох годин чи днів. Процес звернемо, за умови комплексного та своєчасного лікування.

2. Хронічна печінкова недостатність – характеризується повільним розвитком, часто кілька тижнів чи місяців. Іноді відзначається додавання провокуючих факторів, що призводить до ускладнень та розвитку печінкової коми [7].

Також є класифікація захворювань печінки за гістологічним принципом: 1. Гепатоцелюлярна або істинна.

2. Інфільтративна (туберкульоз, новоутворення, мікоз).

3. Холестатична [8]. У медичній практиці існує найбільш повна, з погляду, класифікація хвороб печінки (Harrison).

Паренхіматозні

1. Гепатит (вірусний, лікарський, токсичний, ішемічний)
2. Цироз
3. Інфільтративні ураження печінки
4. Об'ємні освіти
5. Функціональні порушення, що супроводжуються жовтяницею (спадкові або набуті) Так само згідно з цією класифікацією розрізняють гепатобіліарні та судинні патології печінки.

Висновок Як видно з наведених вище даних, незважаючи на те, що патології печінки мають широке поширення, у ветеринарній медицині немає єдиної класифікації хвороб печінки. Враховуючи, що печінка є центральним органом метаболізму, бере активну участь у травленні, дезінтоксикації токсичних речовин, що надходять із шлунково-кишкового тракту, вивчення етіології, патогенезу захворювань печінки, а так само

вдосконалення лікувально-профілактичних заходів при захворюваннях печінки у тварин є актуальним завданням для практичної ветеринарії. та будуть присвячені наші подальші дослідження.

Список використаних джерел

1. Muller C., Sieber-Ruckstuhl N., Decaro N. Infectious canine hepatitis in 4 dogs in Switzerland *Schweiz Arch Tierheilkd.* 2010. P. 152:63–68.
2. Decaro N., Campolo M., Elia G. Infectious canine hepatitis: an “old” disease reemerging in Italy. *Res Vet Sci.* 2007. Vol. 83. P.269–273.
3. Caudell D., Confer A.W., Fulton R.W. Diagnosis of infectious canine hepatitis virus (CAV-1) infection in puppies with encephalopathy. *J Vet Diagn Invest.* 2005. Vol. 17. P.58–61.
4. Decaro N. Infectious canine hepatitis—a re-emerging disease. *21st ECVIM-CA Congress; Sevilla, Spain: 2011.* P. 78–79.
5. Chouinard L., Martineau D., Forget C. Use of polymerase chain reaction and immunohistochemistry for detection of canine adenovirus type 1 in formalin-fixed, paraffin-embedded liver of dogs with chronic hepatitis or cirrhosis. *J Vet Diagn Invest.* 1998. Vol. 10. P.320–325.
6. Boomkens S.Y., Slump E., Egberink H.F. PCR screening for candidate etiological agents of canine hepatitis. *Vet Microbiol.* 2005. Vol.108. P.49–55.
7. Bexfield N.H., Andres-Abdo C., Scase T.J. Chronic hepatitis in the English springer spaniel: clinical presentation, histological description and outcome. *Vet Rec.* 2011. Vol. 169(16). P.415.
8. Hu R.L., Huang G., Qiu W. Detection and differentiation of CAV-1 and CAV-2 by polymerase chain reaction. *Vet Res Commun.* 2001. Vol. 25. P. 77–84.

УДК 636.1.09:618.63

ПЕРЕДЧАСНА ЛАКТАЦІЯ У ЖЕРЕБНИХ КОБИЛ (ПРИЧИНИ І НАСЛІДКИ)

Бородиня В. І., к. вет. н., доцент

ORCID iD: 0000-0001-8290-4377

E-mail: borodynia_vi@nubip.edu.ua

Матвійчук А. О., здобувач вищої освіти

E-mail: viguki.btsfan@gmail.com

Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ, Україна

Передчасна лактація – різновид галактореї, що стосується несвоєчасної секреції молока або молокоподібного продукту з молочної залози під час вагітності.